

De Acht van Tienray

-- De "Acht van Tienray" is een wandelroute van 9 km door en in de omgeving van Tienray. -- De route start links van de kerk bij het bord waar de route op staat afgebeeld. Tijdens de tocht kunt u genieten van een mooie afwisselende natuur. U loopt tevens langs historische plekjes die in dit boekje verder toegelicht worden. Daarnaast vindt u in bedevaartsoord Tienray een voormalig klooster, mooie kruiswegstaties, een kerk met kunst van Charles Eijck, een Lourdesgrot waar nog altijd veel kaarsjes branden en een gastvrije horeca.

Veel wandelplezier!

Het dorp Tienray van voor de tweede wereld oorlog.

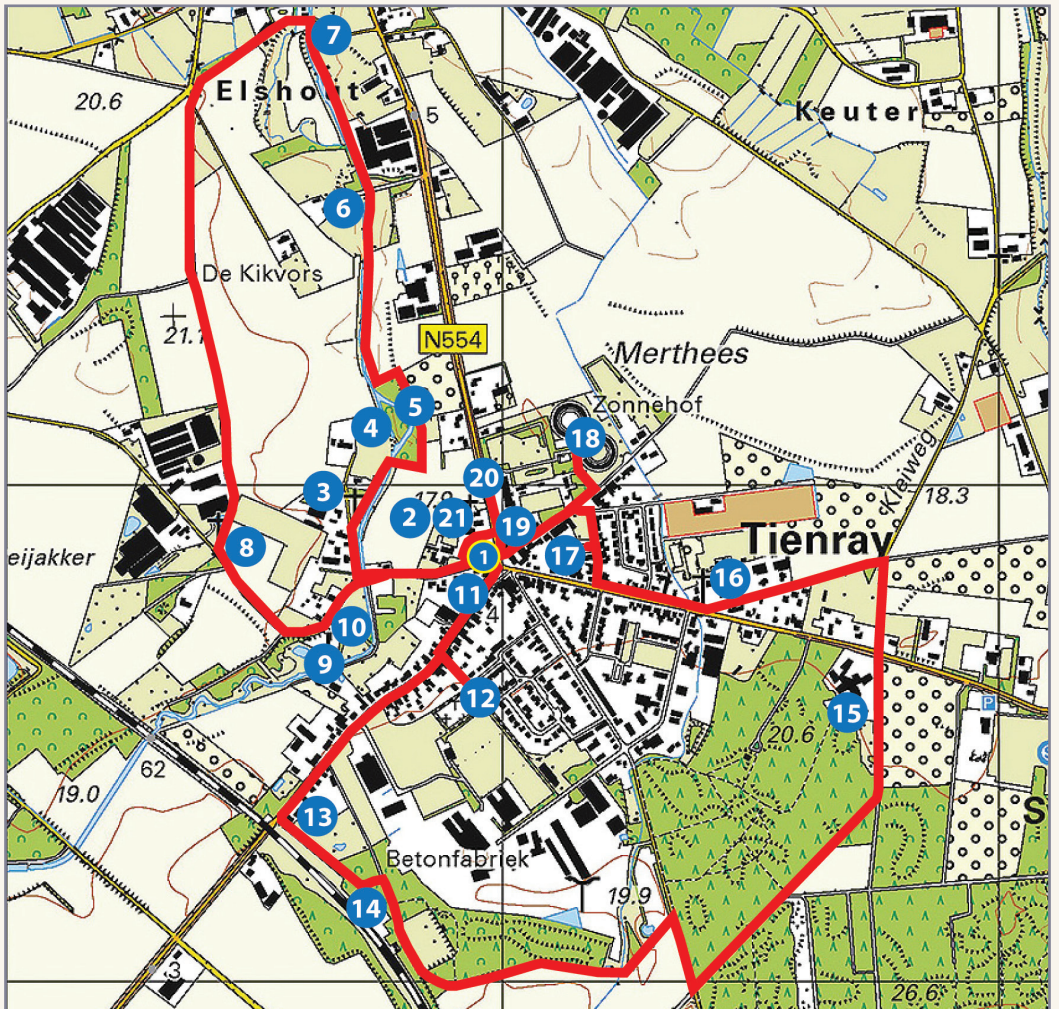
Inleiding:

Tienray is één van de zestien dorpen van de gemeente Horst aan de Maas. Het oudste gevonden document over het dorp dateert van 1339 en heeft betrekking op een molen, die in de negentiende eeuw afgebroken is.

Tienray is een bedevaartsoord sinds 1440. In 1874 kwam daar nog de verering voor Maria van Lourdes bij en kreeg het dorp in 1877 de naam "Klein Lourdes".

De kerk is overdag open voor gebed en het Lourdeswater is echt steeds voorradig.

Tijdens de wandeling kunt u zowel op de Spoorstraat als de Swolgenseweg nog huisjes zien, waarin vroeger de steenfabrieksarbeiders gewoond hebben. Twee steenfabrieken, die in 1914 opgericht waren zijn inmiddels verdwenen en hebben plaats gemaakt voor andere vormen van werkgelegenheid.

De wandelroute

Het startpunt van het eerste deel van de wandelroute is links van de kerk bij het bord waar de route op staat afgebeeld. (nabij knooppunt 40)

Route A (4 ½ km). Deze route is minder geschikt voor mindervaliden.

De kerk

1

De kerk dateert van 1950. Architectenbureau Van Beek uit Eindhoven maakte het ontwerp en de aannemer was de firma Gerats en Zoon uit Blerick. In de kerk vindt u een Lourdesgrot en de kerk is overdag geopend.

De boerderij

2

In de witte boerderij woonde vroeger de koster. Hij dreef daarnaast als landbouwer samen met zijn vrouw hotel restaurant café "Klein Lourdes". Het had veertien bedden en veertig slaappleatsen op stro.

We gaan nu rechtsaf over de verharde weg in de richting van de Grootte Molenbeek. (naar KP 41) Over de brug gaat u rechtsaf en vóór het kruisbeeld neemt u het veegpad langs de beek. U loopt nu tevens op een stuk Pieterpad waar u veel wandelaars tegen kunt komen.

Het kruisbeeld

3

Dit herinneringskruis is geschonken door de Missiezusters van het Kostbaar Bloed bij hun vertrek in het najaar van 2004.

Van hieruit ziet u links het heemkundig museum Sorghvliet met stijlkamers, koetsen enz. Het museum is geopend op dinsdag- en donderdagmiddag en op afspraak. (0478-691468).

U vervolgt uw weg langs de beek en komt langs vistrappen.

In het jaar 2000 heeft men de beek weer laten meanderen met hier en daar een breed winterbed.

De kluus 4

Nauw verweven met de kapel van Tienray is het verhaal over een kluizenaar, die voor de kapel gezorgd zou hebben. Nadat hij uit zijn slaap ontwaakte, zou de kapel er ineens gestaan hebben. In Tienray is sprake van een boerderij, die in de volksmond “de kluus” genoemd werd. Dat is de woonboerderij, die u links ziet. De oorspronkelijke kluus heeft echter in deze omgeving gestaan.

Het brugje 5

Vanaf de kluus liep een paadje over een brugje naar de kapel. Het paadje is bij de ruilverkaveling in 2002 opgeheven. Bij de reconstructie van de beek werden de palen van dat brugje blootgelegd. Op de achtergrond kunt u er nog enkele zien staan. De Stichting Ring in Amersfoort stelde vast, dat de onderzochte palen afkomstig waren van een boom die in de winter van 1582/1583 geveld was.

Ga over het brugje. Daarna linksaf, (naar KP 42) blijf rechts van de beek lopen. U passeert een betonnen brug.

Het vakantiehuis 6

Het voormalige vakantiehuis Joosten in Meerlo was lang een trekpleister voor jong en oud. De jeugd vermaakte er zich in de speeltuin, terwijl de ouders te gast waren in het café-restaurant. De voetbalclub uit Tienray speelde er in 1927 de eerste wedstrijden. Veel mensen uit het westen van Nederland brachten hier hun vakantie door.

In kleine inhammen met stilstaand water hebben kikkers, padden en salamanders gelegenheid hun eieren af te zetten. Achter het wilgenbosje links is een grote peddenpoel, die vroeger de oude loop van de beek was.

De voormalige watermolen **7**

De molen "Delshout" was eigendom van de Heren van Meerlo en Tienray. In de zuidgevel ziet u de muurijzers M,A,Bs,V en H. Die letters staan voor Margaretha Anna barones van Haeften. In de oostgevel kunt u nog zien, waar het vroegere onderslagrad gezeten heeft en in de westgevel staat het jaartal 1839. In dat jaar liet de barones de watermolen die in slechte staat verkeerde in steen herbouwen en uitbreiden met een hofstede. In 1911 werd de oliemolen een korenmolen, die in gebruik geweest is tot 1943 met Gerard Hendrix als molenaar. Hij verkocht de molen aan Henricus Hendriks, die er in 1946 een woonhuis van maakte.

Ga hier linksaf en ga bij de verharde weg linksaf (KP 43) en hou het rechter pad aan. Eerste weg rechtsaf (graspad) tot verharde weg. (KP 44)

U bevindt zich nu in een gebied, waar veel archeologische vondsten gedaan zijn. Op de verharde weg gaat u linksaf richting Tienray. U passeert gauw genoeg een wegwkruis.

Het kruis **8**

Dit kruis werd uit dankbaarheid opgericht door Hay en Mie van den Munckhof - Jeuken. Het kruishout is vervaardigd door Hay en is een getrouwe kopie van het kruis op de vroegere Calvarieberg in Tienray.

Na vijftig meter bent U "Op de Doos". Ook hier zijn veel archeologische vondsten gedaan, onder andere prachtige pijlpunten, bijlen en urnen. (U loopt nu richting KP 10)

9 De Boerderij met poel rechts ligt achter een beukenheg verscholen. Deze woning is de oudste boerderij van Tienray en is door de huidige bewoners van de ondergang gered.

Na deze boerderij met kikkerpoel rechtsaf, het kruiswegpad in.

Het kruiswegpark 10

Het kruiswegpark is in 1912 aangelegd door pastoor Von Bönninghausen. De reliëfs zijn vervaardigd in het kunstatelier van Carl Walter in Trier. De kapelletjes zijn ontworpen door Caspar Franssen uit Roermond en hebben alle een verschillende vorm. In de periode 1996 – 2005 heeft een grote restauratie plaatsgevonden door een vijftigtal vrijwilligers. Diverse reliëfs zijn vernieuwd. In de omgeving van de kerk vindt u de overige staties.

Voor de vierde statie gaat U linksaf.

U passeert een van de “Plekskes van geluk” van Horst aan de Maas, het bezinningsbankje op de oever van de beek en een replika van het voormalige Musseveerbruggetje met de “Nepomuk”. Op het verharde pad ziet u vervolgens links nog een oude boerderij. Deze boerderij droeg vroeger de naam “Mussenvaar”. Die naam geeft aan, dat er een mogelijkheid was om over de beek te komen. Die overgang kwam en komt nog regelmatig onder water te staan.

Aan het einde van het pad gaat u rechtsaf over de brug, U loopt nu op de Burgemeester van de Berghlaan (en passeert KP 40) Deze laan tot aan het kruispunt midden in het dorp blijven volgen. Ga hier rechtsaf. We passeren het startpunt van het eerste deel van de route en gaan nu op weg naar KP 35.

Route B (4 ½ km)

Spoorstraat

In deze straat lagen vroeger bijna twintig cafés. Drie ervan hadden een weegbrug om de landbouwproducten te wegen, die op het station afgeleverd moesten worden. De boerenkarren stonden regelmatig vanaf de kerk in een lange file tot het laad- en losserron.

11 In het huis op nummer 8 woonde tijdens de oorlog kraamverzorgster Hanna van de Voort met haar ouders. Via dit “huis met het trapje” konden veel Franse krijgsgevangenen ontsnappen naar Frankrijk.

Foto's van Tienray van voor de oorlog

Interieur van de oude kerk

De voormalige Lourdesgrot

Het station

Aan het werk bij de steenfabrieken

Hotel "de Grot van Lourdes"

In de klas bij de zusters

Ook bracht Hanna samen met Nico Dohmen uit Kampen 123 joodse kinderen in Tienray en omgeving onder. Aan het huis vindt u een plaquette die ons aan dat verzetswerk herinnert.

Bij nummer 35 kunt u de Kerkhoflaan in richting kerkhof gaan (ca 100 m).

Het kerkhof 12

Het kerkhof is aangelegd in 1928 nadat Tienray een zelfstandige parochie was geworden. Het bijzondere aan deze dodenakker is, dat er een dubbele omloop is met de kapelletjes van de Zeven Smarten van Maria.

We draaien om en wandelen terug naar de Spoorstraat en vervolgen onze weg. (We gaan linksaf)

Links ziet u voor de tegelhandel een bewaard gebleven treintje met karretjes staan. Een herinnering uit de tijd van de steenfabrieken. U komt vervolgens langs boerderij de Molenhof (nummer 68), verwijzend naar de voormalige korenmolen.

Voor de spoorlijn gaan we linksaf, de Stationslaan in. (bij KP 34)

Stationskoffiehuis 13

Dit voormalig hotel café restaurant werd gebouwd door A.A. baron Quarles de Quarles uit Amersfoort en werd in gebruik genomen op 19 mei 1873. Omstreeks 1900 had het voor de gasten tien bedden en twintig plaatsen op stro. Deze slaapgelegenheden waren nodig voor de duizenden pelgrims, die jaarlijks Klein Lourdes bezochten. Er was een fouragehandel bij gevestigd met weegbrug.

Station 14

De architect van het stationsgebouw was M.A. Wadenoyen. De Maaslijn van Nijmegen naar Roermond is in 1883 in gebruik genomen. De spoorlijn werd "het heilige lijntje" genoemd vanwege de vele bedevaartsoorden erlangs en de vele gebeden en gezangen die in de

trein ten gehore werden gebracht. Er kwamen veel pelgrims uit Duitsland en het westen van Nederland. De Nederlandse Spoorwegen hebben in 1938 een einde gemaakt aan het personenvervoer.

Ga voor het voormalige station linksaf. Op T-splitsing rechtsaf. Zijpaden negeren.

U komt nu langs het oude voetbalveld. Oefenveld van Handboogvereniging 't Trefpunt. Aan het einde van deze weg bij de T-splitsing rechtsaf, Meerlosebaan. **(KP 33)**

We vervolgen onze wandeling via KP 32.

Over deze weg trokken vroeger de Romeinen en de Staatse troepen, die Venlo en Roermond op de Spanjaarden gingen veroveren in 1632.

Eerste weg links. (KP 32) Deze weg volgen tot de verharde weg. Zijpaden negeren.

Onderweg ziet u links en rechts stuifduinen.
Net voor de harde weg passeert u aan de linkerzijde 't Raayke.

't Raayke 15

Dit kort verblijf tehuis voor kinderen met een verstandelijke beperking is gebouwd in 1969 en is regelmatig aangepast aan de eisen van de tijd.

De weg oversteken, Kleiweg.

Via de Kleiweg en Donkerhofsteeg vonden kleitransporten plaats. Aanvankelijk trokken paarden de kleitrams, later werden locomotiefjes in gebruik genomen. De twee steenfabrieken gebruikten elk een eigen smalspoor en de klei werd gehaald op de Gun en de Donk. Een bewaard gebleven treintje hebt u eerder op de spoorstraat gezien.

Eerste weg linksaf, Donkerhofsteeg. (Bij KP 78) Bij wegkruis rechtsaf Swolgenseweg.

Wegkruis 16

Dit wegkruis is in 1940 door Rutten Gradus geplaatst in de hoop, dat zijn zoon Jacob zou genezen. Het oorspronkelijke kruis is einde jaren zestig verdwenen. Herplaatst in 2004.

Tweede weg rechts, Pastoor Dinckelsstraat. Na vijftig meter komt U langs het Hanna van de Voortplein met oorlogsmonument. (KP 81)

Monument 17

Het monument is vervaardigd door Elly van de Broek uit Malden. Het symboliseert schuilende kinderen. Hanna heeft samen met Nico Dohmen een veilig schuiladres gevonden in Tienray en naaste omgeving voor veel joodse kinderen. De pleeggezinnen liepen daarbij grote risico's.

Ga terug naar de Pastoor Dinckelsstraat en vervolg uw weg. Sla linksaf. Sla nogmaals linksaf en vervolgens op de T-splitsing rechtsaf. Eerste weg linksaf, Zonnehof.

Zonnehof 18

(KP 82) Dit complex bestaat uit twee ringen met in totaal vierenzeventig woningen voor zelfstandig wonende senioren. De eerste ring ontstond in 1971. Architectuur Stedenbouw uit Venlo ontwierp het complex dat doet denken aan de vroegere hofjes. Mart Peeters uit Swolgen was de aannemer. Het Dienstencentrum waar u langs komt is de vroegere boerderij van het klooster.

Wandel terug naar de Bernadettelaan en ga rechtsaf richting kerk. Voor de kerk rechtsaf, Kloosterstraat.

Kosterswoning 19

De woning op nummer 6 is als toekomstige pastorie in 1914 onder architectuur van J.M. Keijzers uit Horst gebouwd door Van Neerven uit Meerlo. Als pastorie heeft ze echter nooit gefungeerd. In Tienray is deze woning vooral bekend als “kosterswoning”. Naast de kosterswoning ziet u het voormalige klooster van Tienray. Nu een zorghuis.

Het Sint Joseph klooster 20

Het klooster is gebouwd in 1909 door de Missiezusters van het Kostbaar Bloed uit Aerle Rixtel. De zusters waren zelfvoorzienend door de aanwezigheid van een boerderij met groenten, fruit en vee. In het klooster werd vanaf 1910 onderwijs gegeven aan kinderen van vier tot achttien jaar, er kwam een consultatiebureau en een ziekenzaaltje in.

Loop nu een een stukje terug, steek de weg over en neem nu het pad tussen de kerk en de Saksische boerderij.

U komt langs enkele kruiswegstaties en de vroegere winkel van de parochie.

De winkel 21

In “De winkel” (1908) werden vroeger devotionalia verkocht zoals beeldjes, rozenkransen, maar vooral Lourdeswater. Vóór die winkel staat een beeldengroep gemaakt in het atelier van Thissen in Roermond.

1 **Volg het pad en U bent weer terug bij het startpunt, nu het eindpunt, van de route.**

Misschien wilt u nu even tot rust komen bij onze Lourdesgrot en een persoonlijk kaarsje aansteken. Wij hopen in ieder geval dat u van de wandeling genoten heeft!

Een paar aanbevelingen hebben we ook nog voor u:

Loop gerust binnen of zoek een plaatsje op het terras bij:

Ijssalon Clevers. Vraag hier eens naar het “Bernadetje” arrangement (uniek voor ons dorp) of zoek in de menukaart een andere bijzondere en heerlijke ijscreatie.

Grand Café Eten&Zo. Een plaats waar iedereen zich welkom kan voelen voor een drankje, lunch of warme maaltijd.

Eetcafé / Cafeteria 't Pleintje. Voor een drankje, snack of dagschotel.

De website <https://www.landschaporstaandemaas.nl/> voor informatie waaronder wandel- en fietsroutes in onze streek.

De website <https://www.visitnoordlimburg> voor informatie waaronder wandel- en fietsroutes in Noord-Limburg.

Tip: Begin links of rechts van deze pagina met scannen en houdt de smartphone kort bij het boekje zodat de betreffende QR code groot in beeld komt.

Ontwerp: Huub Driessen
Tekst : Harrie Raaijmakers
Foto's : Omslagfoto Huub Driessen
: Fotocollectie van Hay Dietz
Bronnen : Archieven van Wiel Nabben
: en Harrie Raaijmakers

Gerealiseerd met een
bijdrage van:

Dorpsoverleg Tienray
Stichting Kruisen en
Kapellen
Meerlo-Wanssum